

NTK

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna

National Technical Library

Virtuální národní fonotéka jako sektorový agregátor zvukového kulturního dědictví

Iva Malinová, Iva Horová

Národní technická knihovna

20. konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2019

Osnova

1. Co je Virtuální národní fonotéka
2. Kam směřuje Virtuální národní fonotéka
3. Virtuální národní fonotéka jako agregátor zvuku

Co je VNF - pro ty, kteří neznají

- **webový portál** - specializovaná databáze, poskytující informace o:
  - **existenci, lokaci a podobě** zvukových dokumentů
- **online přístupný** bez jakýchkoliv omezení
- shromažďujeme **komplexní know-how** o problematice zvukových dokumentů
- nebudujeme fyzický archiv zvukových nosičů

Wax

Gramo

Magnetic

Tape

CD

File

Co je VNF - pro ty, kteří neznají

- **od r. 2018 v NTK**, vznik v MZK v r. 2012
- přes **500 000** metadatových **záznamů**
- **25** různorodých **přispěvatelů** (*knihovny, archivy, nahrávací firmy, soukromé instituce, jednotlivci*)
- zvukové nahrávky na **různých nosičích**
- **různé typy nahrávek:** hudba, "orální historie", rozhlasové vysílání, zvuky...
- **odkazy** do lokálních databází přispěvatelů
- **deduplikace** importovaných/zobrazovaných záznamů

OAI-PMH

Co je VNF - pro ty, kteří neznají

- nejen katalog, ale též **místo pro poslech**:
  - přehrávání vybraných nahrávek (v souladu s **copyrightem!**)
- **obohacení** bibliografických záznamů o **aktivní odkazy**:
  - na digitalizovanou verzi
  - do e-shopů
  - na web vlastníka záznamu
  - na další příbuzné/relevantní weby

<https://www.narodnifonoteka.cz/>

NTK VIRTUÁLNÍ NÁRODNÍ FONOTÉKA

0 položek To se mi líbí 173

Hledat Pokročilé vyhledávání

Možnosti vyhledávání

- Historie vyhledávání
- Pokročilé vyhledávání

Objevte více

- Procházení katalogu

...aby každý stát soustředil a uchoval v nějaké národní diskotéce cenné desky obsahující jednak národní folklór, jednak vynikající díla domácích skladatelů nebo výkonných umělců a uměleckých souborů, pokud jsou nahrána na gramofonových deskách. Tak by vznikl skutečný archív národní hudby v autentickém a vrcholném provedení, archív sloužící k mezinárodní propagaci domácího umění, k rozšiřování rádiem, k vědeckému studiu atd. – věc jistě žádoucí.

Karel Čapek

O projektu

Obsah a cíle VNF

Virtuální národní fonotéka má za cíl informovat o existenci, místě uložení a podobě daného zvukového dokumentu.

Poskytovatelé dat

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA
Národní knihovna České republiky
NATIONAL LIBRARY OF THE CZECH REPUBLIC

Český rozhlas

SUPRAPHON

Městská knihovna v Praze

Knihovna pro něvidomé a slabozraké

STŘEDOCESKÁ MĚSTSKÁ KNIHOVNA V KLADNĚ

Bibliothek Liberec
Knihovna Liberec
Library Liberec

NÁRODNÍ KNIHOVNA V PRAZE

14 15
BÁTOV INSTITUT

*
KRAJSKÁ KNIHOVNA FRANTIŠKA BARTOŠE VE ZLÍNĚ

KRAJSKÁ KNIHOVNA VYSOČINY

HmHK
Knihovna města Hradce Králové

Městská knihovna v Přerově
Městská knihovna v Přerově

PELHRIMOV

Městská knihovna Ústí nad Orlicí

Radioteka.cz

RADIO SERVIS
Knihovna Jiřího Maheně v Brně

Kam směřuje VNF

- zapojovat **další instituce** (*i zahraniční*)
- **nové funkce**
- **modernizace designu**
- tvorba **znalostní databáze** (*metodiky, inf. zdroje, kontakty, články...*)
- **terminologie**
- **propojení** na příbuzné zdroje informací
- úzká spolupráce s **Národním muzeem** (*obsahový garant*)
- **další plány** na obohacení obsahu

Kam směruje VNF

- vytvořit **silnější stabilní pracovní tým**
- **sdílet zkušenosti** a know-how (*každý typ instituce má své potřeby*)
- podílet se na **přípravě metodik, standardů, příruček**
- **pořádat** semináře, workshopy, přednášky
- účastnit se na **vzdělávání další generace odborníků**
- hledání **financí**, projekty

- **sektorový agregátor** pro zvukové dokumenty

VNF jako sektorový agregátor zvuku

Projekt **Systém Národního agregátora - Czechiana**

MINISTERSTV
KULTURY

- **zpřístupnění digitalizovaného** kulturního dědictví ČR
- spolufinancován z Evropských strukturálních a investičních fondů
- výzva č. 26 „eGovernment I.“ Integrovaného regionálního operačního programu
- navazuje na projekt Evropské komise - **Europeana**

Proč uchovávat a chránit zvukové dokumenty?

- **ZD = záznamy**
  - **hudby** (různé žánry)
  - **mluveného slova** (jazyk, literatura, tradice, znalosti...)
- **ohrožující faktory:**
  - fyzická degradace nosičů
  - zastarávání technického vybavení
  - vědomosti odcházejí s odborníky oboru
- **řešit komplexně digitalizaci, ochranu a zpřístupňování ZD**

Důležité faktory komplexní péče o ZD

- podmínky pro **skladování**
- **omezit ohrožující činitele**
- přehrávací **technika**
- **poučené** pečující osoby
- nutnost pravidelných **kontrol obsahu**
- nároky na **pracovní kapacity** a **finance**

digitalizace a redigitalizace → jediná cesta k trvalé záchraně

Důležité faktory komplexní péče o ZD

▪ stav evidence (neznáme ani sbírky) a katalogizace:

▪ máme RDA, MARC 21, minimální záznam, ale...

- příklady? české interpretace?
- co specifika pro muzejní a archivní knihovny?

▪ pracovní skupina při NK - situace?

▪ a co vlastně potřebujeme a pro koho...?

---> v rámci VNF průzkum potřeb popisu ZD (metadata)

▪ otázky ve 4 blocích

- obsah sbírky, způsob popisu, doplňování, zpřístupňování
- průzkum ve všech typech (knihovny, muzea, archivy)

VNF jako sektorový agregátor zvuku

- dostát **povinnosti** sektorového agregátora =
  - 1) získat co nejvíce **metadat**
  - 2) získat **obsah** (tj. zdigitalizované nahrávky) + možnost ho legálně **zpřístupnit**
  - 3) vybudovat **konektivitu** do Czechiany

VNF jako sektorový agregátor zvuku

1) získat metadata

--> důležitost **co největšího pokrytí - zapojte se do VNF**

- **smlouva** o spolupráci
- pravidelné **přispívání záznamy** (OAI-PMH / dávkově)
- spolupráce za účelem **správného obsahu a odkazů**
- účast na **pracovní skupině**
- **propagace VNF** (logo, odkaz)

VNF jako sektorový agregátor zvuku

2) získat obsah + možnost ho legálně zpřístupnit

--> **stav digitalizace** zvukových dokumentů v ČR?

- zatím **existuje málo zdigitalizovaného obsahu**
- digitalizaci ZD je třeba **řešit systematicky** --> úkol pro **MK ČR**
- minimálně musíme **uchovat "zlatý fond" pro budoucí generace**
- dávat impulsy pro **vyjednávání** v oblasti **autorského zákona** a **výjimek** z něj (*alespoň přístup pro studijní/badatelské účely*)
- **abychom měli co poskytnout do Czechiany (Europeany)!**

VNF jako sektorový agregátor zvuku

- **zásadní oblasti spojené s digitalizací:**
  - analýza obsahu a potřeb každé instituce
  - kvalitní strategie
  - metodika
  - know-how → odkazujeme na seminář 4. 12.
  - kritéria výběru Bert Lyons
  - finance
- **kam nahrávky uložit?**
  - nabízí se myšlenka využít **sít Cesnet**

Zapojte se do ochrany zvukového kulturního dědictví!

Wax

Gramo

Magnetic

Tape

CD

File

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E

Národní technická knihovna

National Technical Library

Děkujeme za pozornost

Mgr. Iva Malinová

(iva.malinova@techlib.cz)

PhDr. Iva Horová

(iva.horova@techlib.cz)

20. konference Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2019